

SEV-Húsakeypið og Grannskoðaravirkið

Í janúar í '91 sótu 5 fólk og samráðstutt um keyp og sølu av einum skrivstovubyggingi.

Øðrumegin borðið sat Klæmint Weihe, verkfrøðingur og SEV-stjóri. Eftir lokna útbúgving í '76 hevði hann starvast hjá Data-Saab, Chr. Rovsing, P. A. Petersen til hann kom til SEV og seinni settur sum stjóri í 1983 eftir tilmæli frá HJ. Winther, fráfarandi stjóri.

Undir liðini á honum sat John P. Danielsen, cand. polit. frá '79. Hann hevði arbeitt hjá Revisions- og Forvaltningsinstituttet og síðani sum fulltrúi hjá Føroya Landsstýri til hann var settur sum skrivstovustjóri hjá SEV fyrst í 1986.

Nevndin í Grannskoðaravirkinum

Hinmegnin borðið sótu tey 3 fólkini, sum mánnaðu alla nevndina í P/f Grannskoðaravirkinum, Landavegi 92. Tað vóru Jógvann Joensen, stjóri og nevndarformaður. Cand. merc. og statsaut. revisor. Hann kom í nevndina 2 ár framman undan, tá ið táverandi formaður fór í annað starv.

Honum við liði sótu Ásgerð Thomsen og Ólav Jøkladal bæði nevndarlímur síðani partafelagið varð stovnað í 1977. Tey hava holla útbúgving og drúgar royndir í grannskoðan. Eru bæði reg. revisorar.

Sølan

Meðan fundurin leið - eftir búna tæling og loring - samtykti nevndin at selja skrivstovubygging felagsins fyrri í minsta lagi 26 mió. kr.

Tað, sum eini hús nú einferð eru verd, er tann prísur seljarin vil selja tey fyrri, og ein móguligur keypari vil lata fyrri tey. K. Weihe og J. P. Danielsen mæltu SEV-stýrinum til at kreypra fyrri nevndu upphædd, og stýrið samtykti einmælt - eftir at hava sæð húsin - at fylgja teirra ráðum.

Húsið

Húsið er væl innrættað sum skrivstovuhúsið og bygt av hegningssmáum sum Vestergaard o. ø. Uttanum økið var skipað. Grótgardarnir vóru laðaðir av Jens Hammer. Eftirlitið hevði Tage Sørensen, og J. P. Gregoriussen, arkitektar hevði teknað húsið við hepnari hond.

SEV á vegamáti

Elfelagið stóð tá á einum vegamáti. Tvinnir kostir vóru í at velja. Antin at byggja fyrri 47 mió. kr. (+ byggjarentur í 2-3 ár eini 5 mió. kr.) t.e. íalt 52 mió. kr. Ella at keypa - nú og her - ein innflytingarklár bygning við hóskaðri grundstykki og lídnum parkeringsplássi fyrri 26 mió. kr.

Tíðirnar kendust ótryggar fyrri framman (og eru bert versnaðar síðani tá). At byggja í eini 2-3 ár í eini repingartið vildi eisini ströngt bæði leiðslu og manning. Tí var eisini hin ódyrtara og greiðara loysnin

vald til gagn fyrri felagið, stjórnum og manning.

Málið fyrri umhøðsráðið

Nú, málið vakti ans og varð ynskt fyrri Umhøðsráðið. Hetta var so gjørt, og tók ráðið á eykaðalfundi keypið hjá stýrinum til eftirtæktar (43 fyrri, 30 ímóti). Á ársaðalfundi í nov. '91 varð málið aftur viðgjørt í sambandi við góðkenning av ársroknskapinum og varð samtykt einaferð enn (47 fyrri, 15 ímóti og 8 blankar).

Málið í landsstýrinum

Søkt var um loyvi frá Landsstýrinum at taka upp nýtt lán til keypið. Hetta varð játtað, og samstundis varð tað gamla lánlovið við bygging, til støddar góðar 40 mió. kr., tikid aftur. Skrivdi er dagfest 29. januar 1991 og undirskrivað av Atla P. Dam, lögmanni og J. Hilduberg, skrivstovustjóra.

Hetta er málsgongdin í einum nøtuhylki. Hetta er sannleikin, soleiðis sum SEV-stýrið kennir hann.

Tey ivasomu

Men onkur ivaðust og ivast enn. Mundi nú alt fara rætt fram? Var ikki okkurt stungið undir stólin, okkurt um politisk-, átrúnaðarlig- ella familjubond? Okkurt sum rýkur av rostum. Vit eru jú øll menniskju. Men svarið er nei, og aftur nei, frá øllum sum kenna til viðurskiptini.

Heimildarloysi?

Jú, men mundi nevndin í Grannskoðaravirkinum ikki handla í heimildarloysi? (eitt lykilaorð í dag). Var hon við-tøkuferð? Eru havi spurt og svarið er: Jógvann Joensen átti og eigur persónliga 33% av parta-peninginum, Ásgerð Thomsen 18% og Ólav Jøkladal 2,7% t.e. íalt 53,7%!

Óneyðugt skuldi verið at fregnast meir. Øll vita, sum hava lítla hýlling á lólu tabell og hómung av prosentrokning, at tá ið avgerðir skulu takast, er tað meirilutin av partaeigarunum, sum ger alt av. Og minnilutin - stórir ella lítill - alt annað líka - og tað ljóðar heldur hart: hevur als einki at siga!

Partafeløg

Hetta vita allir partaeigarar í eitt nú Føroya Banka. Ein útlendskur meiriluti velur allar nevndarlímur bankans, setir stjórnum og tekur allar avgerðir! Einsamallur! Hetta vita vit eigarar í Jóvinnubankanum eisini nú -9 um ikki fyrr. So einfalt er tað!

Hetta skilur tað vanliga fólk- ið eisini væl av Múla í Mikines, úr Saksun og til Sumbiar.

Janus

Hví so henda mikla ósing? Jú, ber ikki eisini til at skilja hana? Janus, meginskaldid yrkti einaferð argur: «Mitt land hevur forstætt eitt ravnaslag, fegnast tað flýgur um nætur...» Orðini eru Hansara eyðkendu, og tey tykjast vera heldur

hvasliga søgd.

Heðin Brú

Stílmestarin Heðin Brú viðger evni á ein annan hátt á bls. 161, 162 og 178-183 í »Føðum á ferð«.

Hampamaðurin Ketil var sorgarbundin um eina grinda-rokning. Tummas er ein tíð-indafróður maður. Fyri dag byrjar hann við lummalykt at frætta nýtt, so sjálvt sprongdir oldingar ikki fáa frið at loysa lúkurnar á buksunum í myrkurinum. Og um einki er at frætta. Ja, so sigur Heðin Brú, at Tummas dugir at gita.

Ketil og Tummas

At Ketil hevur tønðs av skuld (270 kr.), tolkar Tummas sum angur. Angur? spyr fólk. Jú, hví doyði Lias Bernt. Var tað ikki uppi á sløttum, á ferðini eftir hálmi, tá ið teir settu upp við Oyrargjógv. Hevði Lias Bernt ikki eitt skrin við, við nøkrum ognarbrevum upp á jørð? Jú, áðrenn hálvtalað varð orð, var sakin klár: fullir høvdu teir gomlu vinmenninir barst til annar lá eftir! »Eingin hevur hoyrt so skapt. Á dætt skil. Hava tit hoyrt? Ja, um vit hava hoyrt. Og hvat meir? Ja, nú siga tey tað - - - (og søgan vaks í hvørjum).

Við flaksandi hári og miðjuhvít runnu fólk hús úr húsi. Telefonin var á tæmbi av tíð-indum, til næstu bygd og yvir tað ganska land og til Danmarkar við!

Ketil fer til altars við sínum trega. Kirkan er full. Øll hugdu spent. Hasið sættlig Ketil skuldi ikki líkjast menniskja av angri; men tá ið tey sóu Ketil koma inn eftir gólvinum, sá hann jú púra normalur út. Og allur ríðilin fall frá. »Soleiðis kann ein drápsmaður ikki siggja út« - »Skomm og last í alt slatur og sley (tað vitu vit altíð)«, og so aftur í telefonina at ringja: »Trúgvíð ongum orði. Alt er lygn!«

Tummas og elsti sonur

Men so leitt slapp spetaklið Tummas ikki. Elsti sonur Ketils mætti honum í kvøldarkvørni, høgdi »øðudreggini« í hann, hendi hann í eitt moldhol og bardi beistið av. At stævna nyttaði einki. Tað hevði bert armað familju hansara uppaftur meir.

Nakað at læra?

Hvat hevði nú hesin Tummas verið í dag? Jú, kanska hevði hann verið blaðmaður, blaðstjóri, útvarps- ella sjónvarpsstjóri, býráðslimur ella tingmaður, sum frá tí immunitetsvædding tingpallinum kundi gitt og fregnast og illgitt.

Ikki tí, ein Tummas, størri ella minni, man vera í okkum øllum.

Hini óneygd

Men hini, sum eru óneygd um, at tey ikki finga, selt síni hús til SEV. Ber til at skilja tey við? Jú, tey skilja vit væl. SEV hevði

bara brúk fyrri einum skrivstovubyggingi. Og tilboðini regnaðu niður yvir felagið: Albert Hall, bilverkstøð, handilsbygningar, goymsluhús o.s.fr.

Skuffilsi verður aloftast í mun til forvæntningarnar. Tann, sum er smartastur og væntar sær nógv, verður mest sorgarbundin, tá ið tað ikki gongur. Og onkustaðni má misnøgðin út. Og so verður prátað og tullað út gjøgnum okkurt sinnsligt lensiportur.

Christian Matras og blindi liðið

Christian Matras, eisini eitt meginskald, yrkir um fólkíð sum hitt blindi liðið. Tað eru vit øll. »Eingin hómar miðið, fram bert ganga - so fer blindi liðið vegin langa.«

Tó okkuntúð rívnar fyrri sól, og heldur Christian fram seinni í yrkingini:

»So á sælum stundum, hendir lívsins undur, blindir fáa meg at lata eygu sundur, og líva ríkar lótur - - «

Ábyrgd landsstýrsmanna

Eitt hitt heitasta málið í hesum skeiði er helst skjóðið um ábyrgd landsstýrsmanna. Og alt gott um tað; kønir menn úr útlundum sum Schleimann, Pundik, Westberg o.o. hava verið her og talað um moral og etik í politikki og í fjølmiðlunum.

Hvar er ábyrgd blaðmanna?

Tí er ein nærliggjandi spurningur: nær ætla blaðfólk at taka í egnan barm, og krevja størri ábyrgd av sær sjálvum í bløðum, sjónvarpi og útvarpi? Ikki eftir vanligari rættargongd. Tað tímir eingin. Verður bert spiltur meiri út og verður kanónfóði, meðan málið gongur í fjølmiðlunum. Nei, eina skjótari avgerð. Eitt slag av arbeiðsrætti. Ja, hví ikki?

Var ov lítill spurt?

Hví hava eitt nú blaðfólk ikki spurt t.d. Klæmint og John um, hvat veruliga fór fram. Tað skuldi verið so líka til. Við Klæmint tosar tú ikki leingi, fyrr enn tú varnast, at hann er bæði kvikur og gløggur. Um John segði táverandi skrivstovustjóri í landsstýrinum við Ivan Johannesen, stýrisfor-mann: »Tí fóru avstað við mínum besta manni.«

Ella spurt nevndina í Grannskoðaravirkinum. Hvussu nógv tey áttu persónliga. Tað hevði eisini verið lætt. Eg kenni tey bert hinni - sum so mong onnur - og tey 3 virka bæði at vera heiðurs- og hampafólk, vælútbúgvir og arbeiðssom.

At tey fyrst og fremst hava kent seg til einkisgjørð og til spott, er eyðsæð, og iva-leyst hevur tað eisini kostað í viðskiftafólki. Jú, tað kundi væl hent! Og so hava tey bara gjørt tað, sum er ein grundlóg-artýggjagjörð rættur í okkara samfelag. At selja eina ogn, tey sjálvi áttu!

Er tað undarligt um landsins kosnu menn hevja seg við at

N.B.

Nú hoyri eg, at ein kloakk er farin at klukka við Oyrasund. »Ekstrablaðet« er farið undir eina herferð móti okkara forpinda landi. Er tað nakað, sum vit ikki hava brúk fyri í hesum døgum, so er tað tilfíka upptalu, ið teir kunnu geva.

Summi, teir hava tosað við, eru helst tikin á bóli av tungusnildi donsku blaðmanna - meðan onnur virka heilt betent av beturvitun og tíðindafrøði - og bæði kunnu vera so sera, sera vandamikil fyrri løstaða skútu landsins í lötunnar lagnumvindu boðabrotum.

Øll minnast hvussu stórir ein neyðars sandmaður kundi gerast á týskum sjónvarpsker-mum. Og inn í hvørja stovu, og til stórt tap fyrri føroyska flaka-framløyslu og úrðemi.

Og grindaflimin hjá SvF úr Sandagerði hava útlendingar ikki gloymt enn.

Vinarliga
Arnstein Nielsen.

lata hvønn hinni blaðmann sleppa niður í hvørja skuffu og út undir hvørja væðing?

At enda skal eg bert siga: At hetta er bert skrivað til tað vanliga fólkíð, til »blinda liðið«.

Hinar perlektu, begávaðu, beturvitandi, og vegleiðarar fylgisins flættast ikki við!

Til áhugaði í føroyskum dansi

Gongur kanska og iðr- ar teg, ella timur ikki upp í ringin, tá ið fólk fara upp á gól? Kundi væl hugsað tær at duga fleiri av visunum og kvæðunum, men fært ikki upp í lag at læra tað. Um tú kennir til hesa støðuna, so býst høvi nú til at gera nakað munagott við tað.

Vit eru ein áhuga-bólkur í Tórshavnar- økinum, sum í heyst eru farin undir at

dansa føroyskan dans annaðhvørt friggja- kvøld. Næstu ferð er friggjakkvøldið 4. de- sember kl. 20.30 (stundislag). Vit dansa til umleið kl. 22. Staðið er tað hugnaliga gamla Hornahúsið á J.C. Sva- bosgøtu (úti við Lands- sjúkrahúsið).

Áhugaði í øllum aldri eru vælkomin at verða við - sjálvsagt eisini tey meiri royndu. Tað er rúm fyrri nógvum afturat.

Jólahugni í Viðar- lundini

Komandi sunnudag skipar Lions Klubburin í Tórshavn fyrri hugnaløtu í Viðarlund- ini.

Høvi verður at keypa sær ein heitan kaffi- munnn ella kakao, við bollum ella vafsum aftur- við. Eisini verður selt tilfar til jóladekra-

tiónir. Havnar Hornor- kestar fer at spæla jólaløg. Jólamenn geva børnum góðgæti. Hesaferð verður skipað so fyrri, at betri um- støður vera at koma framat, við tað at nú verða seltustøð á fimm- støðum á økinum sunn- anvert Hvíldarheimið.

Jólasøla í gongu- gøtuni

Leygardagin 5. des. skipar Kvinnuhúsfel- agið fyrri jólasølu í gongugøtuni í Havn millum kl. 10 - 13.

Selt verður ymiskt jólaprýði og gávulutir - alt heimagjørt, har- umframt verður selt kaffi, kakao og heima-

bakaðir bollar.

Verður verið ikki til vildar, fer sølan fram í Torsgøtu 7, har Sosiala Deild hjá Býráðnum hevur hildið til.

Allur ágóðin fer til virksemd hjá Kvinnu- húsfelagnum og Kreppumiðstöðini.